

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

Deze week komen op Koninginnedag zowel de geschiedenis als de actualiteit aan de orde in *Mijn weekblad*. Maar wie goed leest zal ontdekken dat die twee meer met elkaar te maken hebben dan mijn meestal denkt.

De Nederlandse politiek: “wild, wilder, Wilders”

Tja, wat moet je daar nu mee? Zelfs *De Telegraaf* is de weg kwijt en kopte: “Links staat klaar om plannen te torpederen”. Nooit geweten dat Wilders links was. *Elsevier* kopte “Het verraad van Wilders”. Rechts is blijkbaar woedend dat hun paladijn uit het centrum van de macht is weggelopen. Als kiezer aan de zijlijn verheugt het mij dat een meerderheid in het parlement bereid was mee te helpen om ons land uit deze door Wilders veroorzaakte crisis te bevrijden. Er staat teveel op het spel voor politieke spelletjes. Rutte moest het faillissement van zijn gedoogconstructie onder ogen zien en werd gedwongen nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Intussen zal men met steun van een wijze oppositie de begroting voor 2013 door het parlement loodsen. En dan maar hopen dat alle betrokken partijen in het najaar door de kiezer worden beloond voor hun politieke moed. Uiteindelijk blijf ik toch vertrouwen op de kracht van de democratie.

De ware betekenis van Oranje

Er is een historicus (Coos Huijsen) opgestaan die ervoor pleit de wezenlijke betekenis van Oranje voor ons nationale staatsbestel te erkennen. Zijn pleidooi mondt zelf uit in het voorstel de geboortedag van prins Willem van Oranje (1533-1584) tot officiële koninginnedag te bestempelen. Dat zou dan 24 april moeten worden. Zonder nu ook dit laatste meteen te omarmen wil ik de man graag bijvallen. Hij heeft de vinger op iets heel wezen-

lijks gelegd. Bij alle discussies over de rol van ons (niet democratisch gekozen) staatshoofd wordt de historische betekenis van ons Oranjehuis nogal eens over het hoofd gezien.

Ooit schreef ik het volgende ingezonden stuk voor *de Volkskrant* (26-4-2000): “Nu de pratende minderheid de monarchie weer op de discussieagenda heeft geplaatst, is een kleine geschiedenisles voor al te ijverige republikeinen misschien toch op zijn plaats.

Driemaal heeft die minderheid in deze gewesten de Oranjes aan de kant geschoven, tweemaal in een stadhouderloos tijdperk, eenmaal in de Franse tijd. En iedere keer kwamen de Oranjes sterker, machtiger en met meer invloed terug. Na het Tweede Stadhouderloze Tijdperk werd de prins van Oranje, tot dan toe een benoemde staatsdienaar, verheven tot erfelijk stadhouder. Na de verdrijving van de laatste stadhouder keerde zijn zoon terug als de koning en werd onze aloude republiek omgevormd tot een koninkrijk. Een waarschuwing lijkt dus op zijn plaats: welke staatsvorm je ook kiest, de soms doorslaggevende invloed van het Huis van Oranje is in dit land historisch bepaald.”

Het is inderdaad begonnen met de wijsheid van prins Willem de Zwijger. Hij verwoordde de basisgedachte van de democratie en dat in de zestiende eeuw. Ik geef een citaat uit een van mijn boeken als bewijs voor die stelling: “Men diende te beseffen, zo liet Oranjes woordvoerde Marnix in de zomer van 1576 de bitse gouverneur Sonoy weten, `dat onze regering op de gemeente berust en het daarom geraden is met haar wensen rekening te houden'. De prins zag in de burgers en de Staten zijn ware bondgenoten. Dat heeft van hem als de ware 'vader des vaderlands' de koning van het schaakspel gemaakt.” (*Lumey de vossestaart*, p. 220)

Ze zullen er waarschijnlijk geen weet van hebben, de duizenden Oranjefans die hun favorieten toejuichen, maar Oranje is het onmisbare bindmiddel van onze natie. Tijdens de Duitse bezetting luiserden we naar Radio Oranje en circuleerde in Nederland de geheime wapenspreuk OZO (Oranje zal overwinnen).